

Enheten för tillsyn
Anton Tysklind

Rapport från digital inspektion under år 2021 av Överförmyndarnämnden i Nacka kommun

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län har efter inspektion funnit anledning att kritisera Överförmyndarnämnden i Nacka kommun (nämnden) på följande punkt:

- Långa handläggningstider för granskning av fem årsräkningar för år 2019.

Inledning

På grund av situationen med Covid-19 har Länsstyrelsen genomfört inspektionen digitalt och utan något platsbesök på nämndens kansli.

Inspektionen av överförmyndarnämnden i Nacka kommun år 2021 har genomförts digitalt. Under inspektion granskade Länsstyrelsen 73 akter. Se bilaga med information om de granskade akterna.

Efter inspektionen höll Länsstyrelsen ett digitalt sammanträde med nämnden där de frågor som uppstått vid granskningen av akterna behandlades. Vid sammanträdet medverkade Hans Läckert, ordförande i nämnden samt Ann-Charlotte Oetterli, Sidra Schaidler, Mikael Svensson, Anette Malmkvist, Leo Kellerman Hedman, Anna Maria Arnell och Marie Wahlgren från nämndens kansli. Från Länsstyrelsen medverkade Anton Tysklind, Malin Åberg och Lotta Reimers.

Om Länsstyrelsen funnit anledning att kommentera nämndens handläggning tas det upp i rapporten.

Uppföljning av föregående rapport

I rapporten från inspektionen år 2019 (se dnr 13452-2019) riktade Länsstyrelsen kritik mot nämnden för bristfällig handläggning i ett förmynderskap med en ensam dödsbodelägare. Ärendet följdes inte upp särskilt vid denna inspektion.

Ingen inspektion genomfördes år 2020.

Aktgranskning med kritik

Handläggningstider för granskning av årsräkningar

Sammanfattning av ärendet

Inför inspektionen ombads nämnden att redogöra för sina handläggningstider avseende granskning av årsräkningar avseende år 2019. Nämnden svarade att 85 % av årsräkningarna var granskade den 1 oktober 2020. Den 29 januari 2021 var fyra årsräkningar ännu inte granskade.

Länsstyrelsen granskade dagboksbladen för de 10 årsräkningar som granskats sist samt de fyra årsräkningar som vid tiden för begäran ännu inte var granskade. I fem ärenden noterades handläggningstider som Länsstyrelsen anser att det finns skäl att ta upp särskilt.

Årsräkningen i akt 826851 inkom den 6 februari 2020. Inga granskningsåtgärder är noterade under år 2020. Årsräkningen granskades färdigt den 10 februari 2021.

Årsräkningen i akt 826750 inkom den 18 mars 2020. Granskningen av årsräkningen påbörjades den 27 juli 2020. Årsräkningen granskades färdigt den 23 februari 2021.

Årsräkningen i akt 827447 inkom den 2 mars 2020. Granskningen av årsräkningen påbörjades den 18 mars 2020. Årsräkningen granskades färdigt den 25 januari 2021.

Årsräkningen i akt 825603 inkom den 30 mars 2020. Granskningen av årsräkningen påbörjades den 2 september 2020. Årsräkningen granskades färdigt den 22 januari 2021.

Årsräkningen i akt 826931 inkom den 8 april 2020. Granskningen av årsräkningen påbörjades den 14 augusti 2020. Årsräkningen granskades färdigt den 3 februari 2021.

Länsstyrelsens bedömning

Regeln i 9 § förvaltningslagen (2017:900) (FL) om snabb och enkel handläggning ska vara vägledande i samtliga ärenden hos överförmyndaren. En snabb handläggning hos överförmyndaren är av rättssäkerhetsskäl viktig för den enskilde som annars kan riskera att hans personliga eller ekonomiska förhållanden försämras. Justitieombudsmannen har i ett beslut (dnr 5172-2008) anfört följande.

Av utredningen framgår följande. Göran F. gav den 27 februari 2008 in en årsräkning avseende 2007 för granskning till överförmyndaren. Den 17 juli 2008 förelades Göran F. att inkomma med kompletteringar. Granskningen av årsräkningen var slutförd den 8 oktober 2008. Den tid som gick åt för att granska årsräkningen uppgick således till drygt sju månader. Föreläggande om att komplettera årsräkningen skickades först nästan fem månader efter det att årsräkningen hade getts in. Överförmyndaren kan enligt min bedömning inte undgå kritik för långsam handläggning av Göran F:s årsräkning.

Länsstyrelsen noterar att den absoluta majoriteten av nämndens årsräkningar för år 2019 enligt uppgifter från nämnden granskades inom ovan nämnda tid. Däremot har granskningen i dessa fem akter tagit alltför lång tid och Länsstyrelsen riktar därför kritik mot nämnden för de långa handläggningstiderna i dessa ärenden.

Aktgranskning utan kritik

Kostnader för huvudmannen

Sammanfattning av ärendet

I ett förvaltarskap, akt 825519, har Länsstyrelsen noterat följande.

Varken huvudmannen eller dennes hustru bor i parets gemensamma bostadsrätt. Huvudmannen vistas sedan en tid tillbaka på särskilt boende. Huvudmannen betalar fortfarande flera fakturor hänfödda till den tidigare gemensamma bostadsrätten. Nämnden uppmärksammades på förhållandet i ett telefonsamtal med förvaltaren den 19 november 2020.

Nämnden har efter sammanträdet inkommit med ett skriftligt yttrande och anfört följande. Förvaltaren har uppgett att han ville avvakta situationen och utvärdera den om ett år. Detta är noterat i en tjänsteanteckning. Då situationen med bostadsrätten inte framgått av redovisningen har inte nämnden uppmärksammat det tidigare. Nämnden medger dock att frågan borde ha lyfts gällande hur bostadsrätten ska hanteras när det uppmärksammas att varken huvudmannen eller hans hustru bor i den längre. Nämnden har nu lyft frågan med förvaltaren som ska undersöka möjligheten att sälja lägenheten till marknadspris.

Länsstyrelsens bedömning

Nämndens uppgift är att utöva tillsyn över ställföreträdarskapen. En del av denna tillsyn är att uppmärksamma ställföreträdarna på när det föreligger situationer de behöver ta ställning till som de inte uppmärksammat själva. Enligt 12 kap. 4 § föräldrabalken (FB) ska huvudmannens tillgångar användas för hans eller hennes uppehälle, utbildning och nytta i övrigt.

I förekommande ärende bör därför nämnden göra en bedömning göras om det är i huvudmannens intresse att behålla egendomen och således bidra ekonomiskt till att bibehålla värdet på den, eller om den bör avyttras. Denna bedömning bör dokumenteras i akten.

Godmanskap enligt 11 kap. 3 § FB

Sammanfattning av ärendet

Länsstyrelsen noterade följande i akterna 826701 och 827326 avseende godmanskap enligt 11 kap. 3 § FB.

I akt 826701 förordnades gode mannen den 7 februari 2017 och en bouppteckning inkom den 3 oktober 2017. En fastighet såldes i dödsboet under år 2019. Inga andra åtgärder från nämnden avseende uppföljning av dödsboet finns noterade i akten sedan förordnandet.

I akt 827326 förordnades gode mannen den 3 maj 2019 och en bouppteckning inkom den 19 mars 2020. Efter bouppteckningen finns inga åtgärder gällande uppföljning av dödsboet registrerade i akten. Det har inte noterats i akten huruvida en arvskungörelse gjorts i Post- och Inrikes Tidningar.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 16 kap 1-2§§ ärvdabalken ska kungörelse göras i Post- och Inrikes Tidningar när arvinge vistas på okänd ort eller om det inte kan utrönas huruvida det finns en arvinge.

Om ett dödsbo inte skiftats inom sex månader från den dag bouppteckningen förrättats ska gode mannen inkomma med en redogörelse till överförmyndarnämnden om varför dödsboet inte skiftats. Detta enligt 15 kap. 3 § FB.

Nämndens tillsynsuppdrag består i att se till att ställföreträdare fullföljer de skyldigheter som uttrycks i lagstiftningen. I de förekommande akterna saknas det uppföljningsåtgärder, exempelvis att säkerställa att gode männen sett till att kungörelse skett i Post- och Inrikes Tidningar som framgår i akten. Länsstyrelsen uppmanar därför nämnden att se över sina rutiner avseende detta.

Otydligt registerutdrag*Sammanfattning av ärendet*

Vid granskning av akt 827697 gällande ett godmanskap noterade Länsstyrelsen följande.

Godmanskapet är uppdelat mellan två ställföreträdare. Den ena ställföreträdaren ansvarar för att bevaka huvudmannens rätt och förvalta dennes egendom. Den andra ställföreträdaren ansvarar för att sörja för huvudmannens person. Denna uppdelning har varit gällande sedan godmanskapet anordnades av tingsrätten. Av det registerutdrag Länsstyrelsen tagit del av under inspektionen framgår inte den anordnade uppdelningen av godmanskapet.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 11 § förmyndarskapsförordningen ska överförmyndaren kunna lämna ett utdrag ur registret över vem som är förordnad ställföreträdare för en enskild och på vilken grund ställföreträdarskapet vilar. Bilaga 1 till förmyndarskapsförordningen anger hur registerutdraget ska vara utformat. Länsstyrelsen vill därför understryka vikten av att registerutdraget tydligt visar vilken omfattning ställföreträdarskapet har och vilken ställföreträdare som är förordnad för respektive omfattning.

Övriga frågor**Hantering av akter vid ändring av ställföreträdarskap***Sammanfattning av ärendet*

Under sammanträdet diskuterades nämndens hantering av ärenden som har övergått från godmanskap till förvaltarskap och ärenden som övergått från förvaltarskap till godmanskap. Detta med anledning av att Länsstyrelsen under inspektionen påträffat akter där handlingar som ligger till grund för nuvarande ställföreträdarskap saknades i akten. Handlingar som ligger till grund för ställföreträdarskapet kan vara läkarintyg, ansökningshandlingar, sociala utredningar, yttranden från anhöriga mm. I de förekommande akterna var beslut från tingsrätt eller hovrätt den första handlingen i akten.

Nämnden redogjorde för sina rutiner och förklarade att när ett godmanskap övergår till ett förvaltarskap eller vice versa avslutas den tidigare akten och en ny öppnas. Beslutet gällande det nya ställföreträdarskapet blir således diarienummer ett i den nya akten.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen är av uppfattningen att relevanta handlingar för ställföreträdarskapet ska finnas i akten. Detta för att det ska gå att följa vad som hänt i akten och kunna göra bedömningar utifrån den relevanta information som finns att tillgå. Länsstyrelsen uppmanar därför nämnden att se över sina rutiner gällande detta.

Rapporten har upprättats av Anton Tysklind och Lotta Reimers

Bilaga:

Granskade akter

Kopia till:

Överförmyndarnämnden i Nacka kommun

Kommunfullmäktige i Nacka kommun

Kommunstyrelsen i Nacka kommun

Kommunrevisorerna i Nacka kommun

Enheten för tillsyn
Anton Tysklind

Granskade akter

Godmanskap 11 kap. 4 § FB

826931, 825603, 826750, 826851, 827525, 827139, 827550, 827431, 827551,
827557, 825778, 826492, 824509, 827618, 821949, 827769, 827733, 827618,
827394, 827314, 827551, 827697, 827624, 827283, 826294, 827489, 824831,
824608, 827277, 827305

Förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § FB

827856, 827447, 827260, 825178, 824124, 824312, 827639, 825519, 827664

Godmanskap 11 kap. 1-3 §§ FB

201219, 827139, 825909, 827058, 827236, 826919, 827454, 827455, 827326,
826701

Förmynderskap

822596, 825932, 825114, 826235, 827701, 822789, 827231, 827667, 827495,
825522, 827157, 827828, 827453, 825162, 826877, 824746, 827010, 827506,
825902

Under uppbyggnad

827823, 827839, 827894, 827895,